

Мовно-літературна галузь

Освітній компонент:

**Мови корінних народів та національних меншин
України**

**Навчальна програма
зі словацької мови та читання
(складник типової освітньої програми)
для 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти**

Пояснювальна записка

Навчальна програма зі словацької мови та читання для закладів загальної середньої освіти розроблена відповідно до Закону України «Про освіту»(2017), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87. Вона є складником типової освітньої програми та базується на відповідних ключових Європейських компетентностях: уміння вчитися впродовж життя, спілкуватися державною українською та словацькою мовами, спілкуватися іноземними мовами, застосовувати природничі науки і технології, використовувати математичні, інформаційно-комунікаційні, соціальні і громадянські, здоров'язбережувальні, загальнокультурні і підприємницькі компетентності.

Метою початкового курсу вивчення словацької мови у закладах загальної середньої освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей словацькою мовою; розвиток здатності спілкуватися мовою для духовного, культурного й національного самовияву, формування шанобливого ставлення до культурної спадщини етносів, що населяють Україну; розвиток емоційно-чуттєвого досвіду, мовленнєво-творчих здібностей учнів; формування навичок усвідомленого підходу до розуміння та порівняння мовних елементів української та словацької мов для подальшого планомірного їх вивчення.

Для досягнення мети у програмі комплексно реалізуються освітня, виховна і розвивальна функції мови.

Освітня функція спрямована на розвиток розумових здібностей сучасних учнів, їхньої пізнавальної активності, самостійності, сприяє формуванню комунікативної компетенції у відповідності до положень Стандарту початкової загальної освіти, усвідомлення учнями значення мови для життя у мультилінгвальному світовому просторі.

Виховна функція спрямована на формування всебічно розвиненої особистості, її індивідуальних якостей, а саме: позитивного ставлення до мови як засобу спілкування та основи культурної спадщини народу – носія цієї мови, збереження культури, народних звичаїв та традицій, формування поваги та толерантного ставлення до представників інших культур і національностей, культури спілкування, загальноприйнятої в сучасному полікультурному світі.

Розвивальна функція мови зорієнтована на формування творчої особистості, адже пізнавальні процеси продуктивно впливають на розвиток мислення, пам'яті, уяви, спостережливості; розвиток потреби подальшого самовдосконалення у сфері використання мови, здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української та словацької мов, читання, дитячої книжки, формування

пізнавального інтересу до художнього слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

- розвиток мислення, мовлення, уяви, інтелектуальних і літературно-творчих здібностей школярів, сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь;

- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;

- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);

- формування первинних навичок співпраці в парах, групах та команді; виконання різних ролевих функцій у колективі;

- дослідження мовних одиниць і явищ, опанування початкових лінгвістичних знань і норм виучуваної мови;

- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Відповідно до зазначених мети і завдань вивчення словацької мови виділено такі **змістові лінії** навчальних програм: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Зміст типової навчальної програми не обмежує самостійності й творчої ініціативи вчителя, бо передбачає гнучкість у розподілі навчального матеріалу та урахування потреб учнів, зумовлених віковими особливостями школярів та реаліями суспільного життя.

Принципи відбору змісту навчання зумовлені методичними засадами, а саме:

- поступовим зростанням складності;

- циклічною повторюваністю тем з подальшим розширенням;

- мотивованим відбором тем, обґрунтованим віком та інтересами школярів;

- відповідністю змісту меті навчання словацької мови для її подальшого вивчення у 5–12 класах;

- можливістю реалізації бікультурних і білінгвальних співставлень;

- використанням діалогу культур та етнокультурного (національно-регіонального) компоненту на різних етапах навчання;

- оптимізацією навчального процесу з метою збереження фізичного, психічного та емоційного здоров'я молодших школярів.

Методичними засадами є:

- використання сучасних освітніх навчальних і ігрових технологій;

- розвиток особистості дитини, його мовленнєвих і розумових здібностей;

- комунікативний підхід: оволодіння основами словацької літературної мови як засобу спілкування на практичній основі;

формування комунікативних, соціальних і предметних компетентностей;
оволодіння усіма видами мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, аудіювання, письмо) відбувається поступово та інтегровано;

поетапно-концентрична презентація мовного та мовленнєвого навчального матеріалу;

пріоритетне засвоєння норм літературної мови, відмінних від особливостей словацької говірки, діалекту;

використання знань, вмінь та навичок, що придбані в процесі вивчення інших мов;

правильне використання принципу апроксимації, що сприятиме подоланню учнями страху перед евентуальною (можливою) помилкою та підвищенню рівня їхньої мовленнєвої активності.

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Робота з аудіювання передбачає розвиток у дітей умінь зосереджено слухати все більш тривалі й складні висловлювання, розуміти їх з першого представлення, удосконалення слухової пам'яті. З цією метою слід розвивати мовленнєвий слух учнів, умінь уважно прислухатися до інформації й диференціювати у звуковому потоці специфічні елементи – схожі, але не однакові слова; слова певного складового складу; речення, що складаються з відповідної кількості слів; паузи в реченні тощо. При цьому результатом аудіювання має бути розуміння прослуханого: усвідомлення значення окремих елементів висловлювання (слів, сполучень слів, речень); його фактичного змісту.

При аудіюванні важливо не лише аналізувати зміст тексту, але й розуміти логіку його побудови, доцільність кожної із структурних частин, інтонаційні особливості деяких речень (що містять питання, спонукання); прислухатися до використання мовних засобів для створення певного настрою, враження та ін.

Для аудіювання необхідно добирати або складати текст, який відповідає завданням уроку за тематикою, обсягом, ступенем складності для учнів. В якості аудіотекстів можуть бути використані художні, науково-художні твори, а також зв'язні висловлювання вчителя про мовні явища (наприклад, про значення, походження слова, про спосіб виконання цікавого завдання тощо). Бажано використовувати й тексти культурологічного, героїко-патріотичного змісту, наприклад, про народні звичаї, про народні ігри, про особливості побуту й національного костюму, а також про визнаних письменників, художників, музикантів, героїв країни, волонтерів.

Навчання говоріння передбачає цілеспрямовану комплексну роботу із збагачення словникового запасу школярів, виховання звукової культури мовлення, оволодіння граматичним ладом мовлення, розвитку виразності й зв'язності висловлювання, умінь розрізняти особливості й брати участь у

діалозі й монологі. При цьому використовують відомості про текст, про особливості мовленнєвого висловлювання, які учні отримали на уроках української мови (про тему й основну думку, структуру висловлювання, необхідність дотримуватися мовленнєвого етикету, враховувати особливості ситуації спілкування тощо).

У навчанні говоріння значна роль відводиться ігровим формам організації мовленнєвої діяльності: дидактичні ігри та ігри з логічним навантаженням сприятимуть розширенню й уточненню лексичного запасу молодших школярів; рухливі ігри із супровідними текстами й сюжетно-рольові, творчі ігри дозволять учням чітко визначити характер мовленнєвої ситуації, місце дії, підготовку співрозмовника, мету висловлювання.

Для розвитку діалогічного й монологічного усного мовлення необхідно створювати такі навчально-мовленнєві й комунікативні ситуації, які б стимулювали учнів висловлювати свої думки, почуття, потреби обговорювати проблеми, що їх цікавлять. Важливо вчити дітей висловлювати власну думку про ту чи іншу подію, явище; аргументувати свою думку, позицію; коректно вислуховувати інші думки, зіставляти їх з власною позицією.

При цьому слід широко застосовувати роботу в парах або невеликих групах, що створюватиме умови для активізації мовленнєвої діяльності більшості учнів класу, засвоєнню школярами культури спілкування, навичок використання формул мовленнєвого етикету, вміння уважно й доброзичливо вислуховувати співрозмовника; погоджуватися з ним або виражати незгоду в тактовній формі, сказати приємне тощо.

Змістова лінія «**Читаємо**» передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Навчання читання передусім передбачає засвоєння механізму плавного складового читання або читання цілими словами, нормативне озвучування прочитаного у відповідності з правилами літературної вимови, адекватне розуміння представлені інформації, виховання інтересу й любові до читання, до дитячої літератури, виховання засобами художнього слова громадянина України, формувати позитивні естетичні смаки, розвивати емоційні почуття школярів, формувати моральні якості молодшого школяра, стимулювати пізнавальні інтереси, інтелектуальні здібності, удосконалювати мовлення.

З цією доцільно ознайомити школярів із специфічними літерами графіки словацької мови, сприяти закріпленню продуктивних способів читання (спочатку – плавно по складах, потім – плавно цілими словами).

Подальша робота з читання передбачає розвиток у дітей таких умінь: читати вголос плавно, правильно, усвідомлено, виразно;

в темпі, що відповідає швидкості звичайного усного мовлення, орієнтуючи своє читання на слухача;

читати мовчки незнайомий текст із швидкістю, яка дещо вища за швидкість читання вголос, розуміти прочитане;

самостійно працювати з книгою (навчальною, пізнавальною, художньою, довідковою).

Роботу з читання слід організувати так аби читання учнів регулярно використовувалось як вид мовленнєвої діяльності (специфічна форма спілкування з автором повідомлення), важливий для вирішення різноманітних навчально-пізнавальних завдань: малювання за текстом, виготовлення предмета за прочитаною інструкцією, читання для слухача з метою донести зміст незнайомого йому тексту тощо.

Робота з читання передбачає також удосконалення у школярів уміння працювати з книгою як джерелом інформації.

З цією метою необхідно систематично пропонувати школярам завдання на знаходження певної сторінки в книзі, не гортаючи всю підряд; користування змістом; визначення на сторінці тексту із заданим змістом; диференціацію шрифтів (звичайний, жирний, курсив); розуміння призначення умовних позначок та ін.; а також на користування дитячою бібліотекою, самостійний вибір творів для читання.

Матеріалом для читання мають бути твори, що стимулюють інтерес до читання дитячої літератури, сприяють вихованню громадянських почуттів й уявлень, навчають дітей бачити гармонію у природі, мистецтві, житті людей. Важливо продемонструвати молодшим школярам авторське, тематичне й жанрове розмаїття світу дитячої літератури, допомогти учням сформуванню особисті художні переваги, естетичний смак.

Коло читання складають тексти різних стилів (розмовного, художнього, науково-популярного), родів літератури (епічні, ліричні) й різних жанрів (загадки, прислів'я, приказки, казки, легенди, оповідання, вірші, байки тощо). Для читання молодшим школярам пропонуються твори усної народної творчості та твори майстрів художнього слова достатньо різноманітної, у тому числі героїко-патріотичної тематики: минуле й сучасне України, словацького та українського народів, їх звичаї та традиції, відомості про найбільш відомих письменників-класиків і сучасників, які пишуть для дітей та про дітей, про повсякденне життя дітей, їхні інтереси, про навчання й відпочинок, пригоди, природу, рослинний і тваринний світ, про піклування дорослих і дітей про нього.

Змістова лінія «**Взаємодіємо письмово**» спрямована на формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Опанування графічної системи мови, розвиток техніки письма, культури оформлення письмової роботи передбачають позитивне перенесення відповідних умінь, сформованих на уроках української мови. При цьому формування правописних навичок може супроводжуватися негативним

перенесенням знань й умінь, автоматизованих на уроках української мови, що потребує цілеспрямованої роботи щодо попередження алфавітних й орфографічних помилок. Репродуктивні види графічних завдань (списування, письмо по пам'яті, зорові й зорово-слухові диктанти), що використовуються в необхідній кількості й з поступовим нарощуванням правописних труднощів, будуть сприяти стабілізації техніки письма школярів. Проте важливо не зловживати репродуктивними завданнями, оскільки вони не сприятимуть вирішенню комунікативних завдань. Для розвитку у дітей інтересу до продукування писемного мовлення доцільно впроваджувати творчі письмові роботи, наприклад, вільний диктант, переказ, твір, вільне письмо. При цьому слід організувати роботу так, аби у тих, хто виконує письмове завдання, обов'язково були читачі або співавтори.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил правопису, на формування в молодших школярів умінь послуговуватися словацькою мовою в усіх сферах життя, дотримуючись її літературних норм.

Вивчення молодшими школярами елементів синтаксису необхідно для усвідомленої диференціації одиниць мовлення, розуміння логіки створення зв'язного висловлювання (діалогічного й монологічного текстів), адекватного ситуації спілкування інтонування речень.

Опанування синтаксичних понять відбувається з урахуванням знань, умінь і навичок, які сформовані при вивченні синтаксису української мови. Аналогічні в українській та словацькій мовах суттєві ознаки тексту (відповідність одній темі, логічність подій, розвиток дій) і речення (група слів, зв'язаних між собою з допомогою запитань, завершеність інформації) дозволяють раціонально організувати опанування цих понять на уроках мови, використовуючи елементи багатомовного навчання: закріпити термінологію українською мовою та мовою вивчення, практикувати в аналізі готового висловлювання, а потім в самостійній побудові комунікативно затребуваних синтаксичних одиниць. При цьому максимальна увага має приділятися структурі, зв'язності тексту, наявності в ньому основної думки, добору засобів зв'язку між реченнями.

В роботі над реченням передбачається робота над розумінням змісту, побудовою та використанням в мовленні речень, різних за метою висловлювання, а також окличних речень. В ході вивчення молодшими школярами елементів синтаксису доцільно сформувати уміння диференціювати й використовувати однорідні члени й звертання в реченні.

Програма націлює також на спостереження над простими і складними реченнями, на формування практичних умінь розрізняти ці речення в усній і письмовій формі.

Доцільним є з'ясування зв'язку слів у реченні, поширення його за допомогою запитань, а також утворення сполучень слів з прийменниками й без прийменників (у зіставленні з українською мовою), використання їх в реченні.

Вивчення фонетико-графічного матеріалу в початковому курсі словацької мови пояснюється необхідністю формування у школярів нормативних читання й письма, дотримання при говорінні норм літературної вимови, розпізнавання лексичного значення слів при зміні звуку або наголосу.

Значна увага має приділятися розвитку слухо-артикуляційних навичок: ділити слова на склади, знаходити наголошений голосний, розрізняти на слух й відтворювати звуки виучуваної мови, а також схожі, але не тотожні звуки української мови та мови вивчення, зіставляти звук і відповідну йому букву. Програма початкового навчання не планує застосування повного звуко-буквеного розбору, особливо в письмовій формі. Пріоритет належить усному частковому розбору, спрямованому передусім на удосконалення артикуляційних і правописних навичок (за зразком учителя).

Основне завдання роботи над словом – збагачення й активізація словникового запасу школярів, розвиток уміння заглиблюватися у значення слова, помічати його виразно-зображувальні можливості; розвивати увагу до незнайомих слів, потребу з'ясовувати їх значення, правильно використовувати в мовленні.

Лексикологічні поняття (однозначне й багатозначне слово, пряме й переносне значення, синонім, антонім) вивчаються молодшими школярами з опорою на рідну мову. Спочатку учням пропонують завдання на спостереження за значенням слів (підготовчі словниково-логічні вправи), потім школярі аналізують суттєві ознаки поняття; відповідність виділених слів даному контексту. Метою творчих завдань є закріплення умінь використовувати лексикологічні поняття у власному мовленні, виходячи із ситуації спілкування.

Передбачено роботу над тематичними групами слів, які називають предмети, явища, характерні для національної культури: традиційні народні ігри, іграшки, забави, елементи народного костюму, предмети домашнього вжитку тощо.

Програма передбачає роботу над найбільш вживаними фразеологічними одиницями (без терміна).

Важливим аспектом навчання є формування й розвиток уміння користуватися різними словниками (шкільним тлумачним словником, словником синонімів, антонімів, перекладними двомовними словниками).

Крім роботи над лексичним значенням, в початковому курсі словацької мови здійснюється підготовча робота над граматичним значенням слова (без використання термінів). Школярів навчають розрізняти слова, які відповідають на питання різних частин мови, добирати відповідні групи слів, складати з ними сполучення слів, речення. Заслуговує уваги й правильне, відповідне використання службових частин мови – прийменників, сполучників, часток.

Робота над будовою слова здійснюється на пропедевтичному рівні і передбачає проведення підготовчих словотворчих спостережень й ознайомлення школярів із специфікою і роллю в мові кореня, префіксів, суфіксів, закінчень. Розбір слова за будовою необхідно поєднувати з елементами словотворчого аналізу, спостереженнями за роллю префіксів і суфіксів у творенні слів.

Така підготовка має слугувати кращому розумінню значення слова. Необхідно навчити учнів бачити різницю у значеннях споріднених слів з різними префіксами, суфіксами; бачити певну спільність значення неспоріднених слів з тим самим префіксом, з тим самим суфіксом.

В ході роботи над будовою слова продовжується розвиток орфоепічних і правописних навичок, зіставлення вимови і написання слів. Таким чином, робота над будовою слова має бути спрямована не стільки на самостійний розбір слова за будовою, скільки на збагачення й уточнення словникового запасу учнів, правильне використання слова в мовленні, вимову, написання його відповідно до літературних норм.

Формування правописних умінь у молодших школярів передбачає уміння знайти у слові місце розбіжності вимови й написання, визначити спосіб розв'язання орфографічної задачі залежно від типу орфограми (перевіряється чи не перевіряється орфограма тощо), зіставити написане зі зразком. Умовами для правописної роботи є розвинений фонематичний слух учнів, уміння чітко промовити слово за правилами вимови й написання, орфографічна пильність, достатньо сформовані каліграфічні навички, уміння правильно виділяти у слові морфеми для здійснення перевірки написання.

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси:

у 1 класі - «Практичний усний курс»;

2 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

3 клас – інтегрований курс навчальних предметів «Словацька мова», «Читання»;

4 клас – інтегрований курс навчальних предметів «Словацька мова», «Читання».

Усний практичний курс спрямований на формування та розвиток артикуляційних (згідно з орфоепічною нормою літературної мови), аудіативних (слухання і розуміння літературної мови) вмінь та розвиток зв'язного мовлення (усне зв'язне мовлення – монологічне та діалогічне, побудова висловлювання відповідно до синтактичної норми, засвоєння та використання літературної лексики тощо).

Фонетичні навички в межах усного курсу формуються в учнів під впливом та керівництвом учителя.

Усний курс передбачає розвиток навичок слухання та говоріння, тому особливу увагу на цьому етапі слід приділяти створенню у свідомості учнів асоціативного аудіовізуального зв'язку образу слова за допомогою невербальних засобів навчання, а також – використання інших форм навчання (малювання, ліплення, плетіння, вишивання тощо).

Вивчення словацької мови у межах інтегрованого курсу «**Навчання грамоти**» передбачає добуқварний, букварний та післябукварний періоди. Зміст навчання зумовлюється необхідністю закріплення вмінь та навичок слухання і говоріння та формування вмінь та навичок читання і письма (букварний та післябукварний періоди).

У добуқварному періоді продовжується розвиток усного мовлення шляхом повторення та закріплення вмінь та навичок щодо аудіювання та говоріння, придбаних протягом першого року навчання.

Особлива увага приділяється розширенню словникового запасу учнів: повторюється вивчений у межах усного практичного курсу матеріал, засвоюється новий. Формуються практичні вміння та навички виділяти речення з мовленнєвого потоку, складати речення, утворювати певні форми речення з наданого переліку слів, розрізнявати речення за метою висловлювання, будувати запитання та відповіді, брати участь у діалозі та зв'язано висловлюватися.

Букварний період передбачає вивчення алфавіту на основі порівняння з алфавітом мови навчання; засвоєння фонетичних понять: звук, звук і буква, голосні та приголосні звуки, тверді та м'які звуки, чергування звуків тощо. На даному етапі формуються вміння і навички аналізувати звуковий склад слова, послідовно називати звуки у слові, виділяти у словах окремі звуки. На основі засвоєння алфавіту учні мають оволодіти звуко-буквеним аналізом слова.

З метою формування навичок читання, учні вчатья поділяти слова на склади за кількістю голосних звуків, розрізнявати наголошені й ненаголошені склади, будувати графічні моделі слова, словосполучення, речення. Учні мають усвідомити складотворну роль голосного звука, смислорозрізнявальну роль наголосу.

У післябукварний період формуються і розвиваються навички читання та письма. Цей етап передбачає розвиток таких умінь і навичок: читати поскладово, цілими словами та реченнями; відповідати на запитання за змістом тексту; читати невеличкі зв'язні тексти (монологічного або діалогічного характеру) та переказувати прочитане з використанням опорних слів і навідних запитань.

Читання зв'язних текстів потребує перевірки розуміння прочитаного шляхом знаходження в тексті речень для відповіді на запитання та висловлювання свого ставлення до прочитаного тощо.

Слід зазначити, що в 1-му та 2-му класах значну роль для формування фонетичних навичок відіграє вивчення напам'ять та відтворення вголос (згідно з орфоепічною нормою) віршованих рядків, загадок, скоромовок та дитячих пісень.

Протягом післябукварного періоду закріпленню фонетичних навичок сприятиме оволодіння писемною формою сучасної словацької літературної мови. Оволодіння графікою не потребує додаткових годин навчального часу, бо учні з першого класу володіють навичками написання букв (малих та великих), уміють вживати розділові знаки (крапка, кома, знак оклику, знак питання). На цьому етапі можна застосовувати не лише такі види письмової

роботи, як списування букв, складів, слів, словосполучень, речень, коротких текстів з друкованих та рукописних зразків, а й письмові відповіді на запитання, написання диктантів, переказів коротких текстів та складання коротких описів (за предметними та сюжетними малюнками тощо). Також слід приділити увагу формуванню елементарних навичок читання рукописного тексту.

Результати навчання

На кінець I циклу навчання

здобувач/здобувачка початкової освіти (учень/учениця):

- 1) взаємодіє з іншими усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- 2) аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її; сприймає художній текст як засіб збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду;
- 3) висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими письмово та в режимі онлайн, дотримується норм літературної мови;
- 4) досліджує індивідуальне мовлення – своє та інших, використовує це для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

№ п/п	I цикл (1-2 клас)	
	Загальні результати	Обов'язкові результати навчання здобувачів початкової освіти
до пункту 1		
1.1	Сприймає усну інформацію	Сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує
1.2	Перетворює усну інформацію	Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно
1.3	Виокремлює інформацію	Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим
1.4	Аналізує та інтерпретує усну інформацію	Розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; з допомогою вчителя/ вчительки виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах
1.5	Оцінює усну інформацію	Висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації

1.6	Висловлює і захищає власні погляди	Висловлює власні погляди на предмет обговорення; намагається зробити так, щоб висловлення було зрозуміле і цікаве для інших; правильно вимовляє і наголошує загальноживані слова у своєму висловленні
1.7	Використовує словесні й несловесні засоби під час представлення своїх думок	Розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі словесні і несловесні засоби для передавання емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіапродукти
1.8	Регулює власні й емоційний стан	Розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого/ побаченого; ввічливо спілкується
до пункту 2		
2.1	Сприймає текст	Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного
2.2	Аналізує та інтерпретує текст	Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також у простих медіатекстах
2.3	Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід	Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації
2.4	Оцінює текст	Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів
2.5	Обирає тексти для читання	Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір
2.6	Перетворює інформацію	На основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно
2.7	Читає творчо	Експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час театралізації тощо)
до пункту 3		

3.1	Створюєписьмові висловлення	Пише рукописними буквами, зливо, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так як вимовляються; створює прості медіапродукти з допомогою інших
3.2	Взаємодіє онлайн	Обмінюється короткими письмовими повідомленнями
3.3	Редагує письмові тексти	Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи з допомогою вчителя/вчительки; обговорює створений текст і вдосконалює його з допомогою інших
до пункту 4		
4.1	Досліджує мовні явища	Спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших, удосконалює власне мовлення з допомогою інших
4.2	Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості	Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує з допомогою вчителя/вчительки мовлення літературних персонажів

**Очікувані результати навчання
здобувачів початкової освіти та зміст I циклу навчання**

Результати навчання та пропонований зміст із словацької мови та читання для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	
Очікувані результати	Зміст навчання
1 клас	
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	

<p>Учень/учениця: <i>розпізнає</i> звуки словацької мови; <i>розрізняє</i> (на слух) вивчені слова і фрази; <i>сприймає на слух</i> і виконує прості інструкції; <i>розуміє</i> короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними опорами (малюнками, жестами тощо); з увагою <i>сприймає</i> на слух усні репліки співрозмовника, <i>доречно реагує</i> на них; <i>ділиться</i> своїми почуттями та емоціями від почутого; <i>підтримує</i> елементарне спілкування у межах мікродіалогів етикетного та загального характеру; <i>ставить запитання</i>, засвоєні у мовленнєвих зразках, і відповідає на запитання однокласників / учителя; (<i>обсяг висловлювання не менше 2-х реплік.</i>) <i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка); <i>дотримується</i> правил спілкування з людьми різного віку; <i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо); <i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування; <i>повторює</i> услід за вчителем зразок зв'язного висловлення (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних особливостей; <i>уміє</i> інтонаційно правильно декламувати вивчені напам'ять твори; <i>слухає й розуміє</i> коротке монологічне висловлення; <i>представляє</i> себе, членів родини, друзів, <i>називає</i> предмети, <i>рахує</i> до 10; <i>вимовляє</i> одно-, дво- і трискладові слова й речення за вказаними моделями; складає речення з 2–3 слів; <i>переказує</i> почуте, прослухане за допомогою опорних слів, усного плану; <i>називає і описує</i> предмети, тварин відповідно до навчальної ситуації в межах тематики програми. <i>(Обсяг висловлювання 2-3 речення.)</i></p>	<p>Сприймання усної інформації.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення (репліка в діалозі: привітання, прощання, вибачення, подяка, питання, прохання, знайомство, поздоровлення, згода, відмова тощо), етикетними нормами культури спілкування.</p> <p>Створення усних монологічних висловлень</p>
Змістова лінія «Читаємо»	
<p>Учень/учениця: <i>розпізнає</i> літери алфавіту та графічний образ найчастіше вживаних та вивчених слів, словосполучень і коротких фраз; <i>виявляє</i> у процесі читання <i>розуміння</i> значення слів, <i>звертає увагу</i> на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення; <i>правильно інтонує</i> речення, різні за метою висловлювання та інтонацією, відповідно до розділових знаків (після попередньої підготовки);</p>	<p>Формування і розвиток навички читання.</p> <p>Сприймання і практичне розрізнення текстів різних видів (прочитаних або прослуханих)</p> <p>Аналіз та інтерпретація змісту тексту.</p>

<p><i>читає і правильно називає</i> нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти (загадка, лічилка, казка, вірш, оповідання); <i>виділяє</i> структуру тексту заголовком; <i>виявляє</i> розуміння фактичного змісту невеликих за обсягом і нескладних текстів <i>називає</i> персонажів твору, <i>відповідає на запитання</i> за змістом прочитаного; <i>усвідомлює</i>, що читання є важливим джерелом знань, задоволення пізнавальних, естетичних інтересів, цікавого дозвілля; <i>знає і шанує</i> видатних культурних діячів; <i>розуміє</i> значення слів, простих речень в коротких текстах; <i>висловлює власне ставлення</i> до прочитаного: хороший / поганий вчинок, хто сподобався / не сподобався в творі, які епізоди найбільше запам'яталися, вразили; <i>читає за ролями</i> діалоги з казок, оповідань, віршів, <i>використовує</i> доречно голос, міміку, жести (після попередньої підготовки); <i>розрізняє</i> вербальну і візуальну інформації в тексті; <i>знаходить</i> за завданням учителя потрібну візуальну інформацію в дитячій книжці, енциклопедії; <i>знаходить і називає</i> елементи дитячої книжки (прізвище автора, заголовки, ілюстрації), спираючись на них; <i>правильно називає</i> книжку (твір): спочатку прізвище автора, потім назву (заголовки); <i>розрізняє</i> дитячі книжки казок, оповідань, віршів у виданнях з чітко вираженим поліграфічним оформленням (ілюстраціями, заголовком, графічним представленням тексту); <i>дотримується правил</i> збереження книжки та гігієни читання (під керівництвом дорослого); <i>виявляє інтерес, позитивне ставлення</i> до книжки, до читання різножанрових творів; <i>називає</i> своїх улюблених літературних героїв.</p>	<p>Формування рефлексивного досвіду за змістом прочитаного. Ознайомлення з різними джерелами та видами інформації. Робота з дитячою книжкою. Орієнтовний зміст літературного матеріалу: <i>дитяча література в авторській жанрово-тематичній різноманітності:</i> – твори усної народної творчості (казки, лічилки, загадки, скороговки, пісеньки та ін.), – доступні віку твори відомих письменників-класиків Словачини на актуальні теми для дітей; -літературні казки, оповідання, вірші, уривки з повістей-казок, комікси); теми дитячого читання (твори за вибором вчителя)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усна народна творчість (загадки, приказки, прислів'я про природу, казки про тварин. 2. Вступ у світ казок. Улюблена казка. 3. В првей тредє- Я. Навратіл. 4. Уж сі читам сама – М. Гаптьова. 5. Ластовічка- М. Валек 6. Мамічке- В. Рейсел 7. О кукулєнке о старей сове- Л. Подяворінска 8. Пршало звечера- Л. Подяворінска 9. Мальована абецеда – Я.Смрек 10. Веселій албум зверат – Л. Фелдек 11. Затулане гуса – М.Разусова-Мартакова 12. Казка за вибором (аудіо або відео)
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	
<p>Учень/учениця: <i>пише</i> рукописними буквами, дотримуючись графічних, технічних, гігієнічних вимог; <i>приймає</i> свідомо правильну позу перед початком письма; <i>тримає</i> правильно ручку (олівець);</p>	<p>Формування і розвиток навички письма.</p>

розташовує зошит на парті відповідно до вимог письма лівою чи правою рукою;
орієнтується на сторінці і в графічній сітці зошита;
виконує підготовчі вправи до написання букв словацького алфавіту (обведення контурів малюнків, малювання візерунків, орнаментів із використанням різних ліній);
називає і пише всі рукописні малі й великі літери словацького алфавіту, вивчені у букварному періоді; затверджені форми з однаковим нахилом, висотою, шириною;

Букварний період

Написання малої та великої букви **A, A**.

Написання малої та великої букви **o, O**.

Написання малої та великої букви **I, I**.

Написання малої та великої букви **e, E**.

Написання малої та великої букви **u, U**.

Дифтонги **ia, ie, iu, ô**.

Звук і буква **ä**, слова із нею

Написання малої та великої букви **l, L**.

Написання малої та великої букви **t, T**.

Написання малої та великої букви **m, M**.

Написання малої та великої букви **k, K**.

Написання малої та великої букви **s, S**.

Написання малої та великої букви **š, Š**.

Написання малої та великої букви **j, J**.

Написання малої та великої букви **d, D**, складів, слів.

Написання малої та великої букви **n, N**.

Написання малої та великої **ch, CH**

Написання малої та великої букви **p, P**.

Написання малої та великої **c, C**.

Написання малої та великої **č, Č**

Написання малої та великої букви **r, R**.

Написання малої та великої **f, F**

Написання малої та великої **ž, Ž**.

вміє списувати з друкованих та рукописних зразків букви слова, словосполучення, речення, короткі тексти;
вміє каліграфічно вірно списувати з підручника, з дошки окремі букви, словосполучення, невеликий текст;

записує на слух дво- і трискладові слова, вимова й написання яких збігаються;

добирає й записує назву малюнка, заголовки до тексту (з допомогою вчителя);

складає й записує речення за ілюстрацією, життєвою ситуацією (самостійно та з допомогою вчителя);

дотримується культури оформлення письмових робіт;

перевіряє написане;

виявляє і виправляє недоліки письма (графічні, орфографічні, пунктуаційні) самостійно чи з допомогою вчителя

Підготовчі вправи. Вчимося граючись

Створення власних письмових висловлень.

Перевірка письмових робіт

Спілкування за допомогою цифрових пристроїв (короткі письмові висловлення для спілкування за допомогою цифрових пристроїв -запитання, вибачення, подяка, побажання); піктограми для зображення емоцій (емотикони, зокрема графічні зображення смайлів). Правила поведінки і безпека в інтернет-просторі

<p>Учень/учениця: <i>сприймає</i> прості медіапродукти (світлина, комікси, дитячі журнали тощо); <i>бере участь</i> в обговоренні змісту і форми медіапродуктів; <i>висловлює</i> свої думки й почуття з приводу простих медіатекстів;</p>	<p>Уявлення про медіа, медіа грамотність (призначення (мета) і цільова аудиторія (Хто буде це дивитися / слухати? Чому?); правдива і неправдива інформація). Візуальні медіа (книжка як джерело інформації, періодичні друковані видання (журнал, газета), фотографія як джерело інформації (наприклад: пейзаж, портрет, сюжетна світлина), малюнок як джерело інформації. Комікси). Аудіовізуальні медіа (мультфільми, улюблений герой, колір, звук, пісня, музика в мультфільмах, критерії добору мультфільмів для перегляду; кіноафіша (інформаційне призначення). (Медіапродукти на вибір вчителя)</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»</p>	
<p>Учень/учениця: <i>розрізняє</i> голосні і приголосні звуки за звучанням та способом вимовляння; <i>правильно вимовляє</i> довгі голосні звуки á, é, í, ý, ó, ú <i>правильно вимовляє</i> тверді й м'які, дзвінкі й глухі приголосні звуки; <i>позначає</i> мовні звуки буквами на письмі; <i>правильно записує</i> слова, вимова й написання яких збігаються; <i>правильно позначає</i> на письмі м'якість приголосних звуків; <i>правильно вимовляє м'які склади de, te, ne, le, di, ti, ti, li</i> <i>відтворює</i> алфавітні назви букв; <i>поділяє на склади</i> слова під час переносу їх частин в інший рядок; <i>ставить</i> правильно наголос на першому складі; <i>співвідносить</i> слово і зображення відповідного предмета, дії, ознаки, числа; <i>розрізняє</i> близькі й протилежні за значенням слова; <i>розпізнає</i> слова, які мають кілька значень; <i>ставить</i> до слів питання <i>хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?;</i> <i>розпізнає</i> речення за графічними орієнтирами (велика буква на початку, розділовий знак у кінці); <i>визначає</i> кількість слів у реченні, яке складається з 1-4 слів; <i>дотримується</i> правила вживання великої літери на початку речення;</p>	<p>Дослідження мовних звуків, правильна їх вимова. Позначення звуків буквами. Вправління у поділі слів на склади. Наголос у словацькій мові. Спостереження за лексичним значенням слів. Ознайомлення зі словами – назвами предметів, ознак, дій, чисел, службовими словами. Дослідження і конструювання речень. Буква як знак звука. Словацький алфавіт. Велика буква в іменах людей, кличках тварин і деяких географічних назвах (назви міст, річок). Правила оформлення висловлювання на письмі (велика буква на початку речення, крапка, знак оклику, знак запитання в кінці речення, правила переносу слів). Друкований текст – зразок орфографічних написань. Редагування як спосіб удосконалення тексту.</p>

<p>має уявлення про текст (практично відрізняє його від речення); добирає заголовок до тексту; визначає кількість речень у тексті (з 2-4 речень).</p>	
---	--

2 клас

Очікувані результати	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<p>Учень / учениця: з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>реагує</i> на н <i>реагує</i> невербально та вербально на запитання, які вимагають простих відповідей; <i>демонструє</i> розуміння ключових слів у висловленні, які проговорюються дуже повільно та з довгими паузами; <i>розуміє</i> короткі прості вказівки, сформульовані повільно; <i>розуміє</i> короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними опорами (малюнками, жестами тощо) в межах тематики спілкування; <i>виконує</i> сприйняті на слух прості інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань; <i>сприймає</i> монологічне висловлення й <i>використовує</i> усну інформацію з конкретною метою; <i>відповідає</i> на прості запитання за змістом прослуханого; <i>відтворює</i> основний зміст усного повідомлення; <i>представляє</i> себе, своїх друзів, батьків, продукуючи прості, здебільшого ізольовані речення; <i>описує</i> предмет, іграшку, тварину, погоду; <i>повідомляє</i> про здатність виконувати певні дії учнем чи іншими особами; <i>відтворює</i> римовані твори дитячого фольклору. (Обсяг висловлювання 3-4 речення.) <i>висловлює</i> своє ставлення до почутого: до подій, персонажів тексту; <i>розповідає</i> про власні почуття, які викликав прослуханий текст; <i>пояснює</i>, чому щось подобається, а щось ні; <i>бере участь</i> у розігруванні діалогів за змістом малих фольклорних форм, казок, віршів, <i>використовує</i> доречно силу голосу, темп мовлення, міміку, жести, рухи; <i>підтримує</i> елементарне спілкування у межах мікродіалогів етикетного та загального характеру ставить загальні та нескладні питання, засвоєні як мовленнєві зразки та <i>відповідає</i> на них згідно з мовним матеріалом і ситуацією спілкування та з опорою на вивчений мовний матеріал; <i>реагує</i> на прості, в дещо уповільненому темпі, репліки вчителя і однокласників.</p>	<p>Сприймання усної інформації.</p> <p>Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого.</p> <p>Оцінювання усної інформації.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами культури спілкування.</p> <p>Створення усних монологічних висловлень</p>

<p><i>(Обсяг висловлювання кожного не менше 3-х реплік.)</i> <i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету (ввічливими словами); <i>дотримується</i> правил спілкування; <i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо); <i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування; <i>створює</i> власне висловлення за ілюстраціями;</p>	
Змістова лінія «Читаємо»	
<p>Учень/учениця (здобувач/здобувачка освіти): <i>читає вголос</i> правильно, свідомо, плавно, цілими словами нескладні за змістом і формою тексти; <i>виявляє початкові уміння</i> читати мовчки; <i>правильно інтонує</i> прості речення будь-якого виду; <i>користується</i> найпростішими прийомами регулювання темпу читання, сили голосу, дихання залежно від змісту тексту (самостійно та за завданням учителя); <i>самостійно читає, практично розрізняє</i> з опорою на найпростіші жанрові особливості тексти малих фольклорних форм, що опрацьовувалися під час навчання, а також літературних жанрів (казка, вірш, оповідання, уривки з повістей-казок), <i>правильно їх називає, визначає</i> емоційний настрій; <i>виявляє розуміння</i> фактичного змісту тексту та основних думок (з допомогою вчителя); <i>визначає, правильно називає</i> персонажів художнього твору, <i>виділяє</i> серед них головного; <i>передає зміст</i> (детально або вибірково) твору чи окремих епізодів з дотриманням логіки викладу, а також з урахуванням структурних елементів тексту: зачину, основної частини, кінцівки; <i>розповідає</i> про свої загальні враження, почуття від прочитаного, (що саме сподобалося / не сподобалося, що було цікаво / нецікаво, що нового дізнався / дізналась), <i>підтверджує</i> свої думки фактами з тексту; <i>пов'язує</i> зміст прочитаного зі своїми знаннями, попереднім читацьким, а також власним життєвим емоційно-чуттєвим досвідом; <i>передає</i> власне ставлення до подій, вчинків персонажів через ілюстрування, декламацію, рольові ігри, інсценізацію твору чи окремих його епізодів (з використанням вербальних і невербальних засобів художньої виразності); <i>знає і називає</i> найважливіші інформаційні ресурси: бібліотека, Інтернет, телебачення, дитячі газети, журнали, книжки, довідкові видання; <i>знаходить</i> у нехудожніх і навчальних текстах відповіді на запитання, поставлені вчителем; <i>розпочинає ознайомлення</i> з новою дитячою книжкою з розглядання її структурних елементів: обкладинки, титульного аркуша, ілюстрацій, змісту (переліку) творів,</p>	<p>Формування і розвиток навички читання.</p> <p>Розвиток навичок читання цілими словами. Формування, розвиток техніки читання вголос та мовчки; розуміння текстів (самостійно прочитаних або попередньо прослуханих).</p> <p>Правильна інтонація при звертанні та однорідних членах речення. Виразне читання текстів з читанки.</p> <p>Сприймання і практичне розрізнення текстів різних видів. Аналіз та інтерпретація змісту текстів.</p> <p>Слова і вирази, які характеризують персонажа, події; вірш (рима, ритм, настрій у вірші, сила і тон голосу, темпоритм при читанні вірша, емоційний вплив тощо).</p> <p>Формування рефлексивного досвіду за змістом прочитаного.</p> <p>Робота з різними джерелами і видами інформації.</p> <p>Робота з дитячою книжкою.</p> <p>Орієнтовний зміст літературного матеріалу: <i>дитяча література в авторській жанрово-тематичній різноманітності:</i> – твори усної народної творчості, дитячий фольклор; – твори відомих словацьких письменників та письменників-класиків України та зарубіжжя на актуальні теми для дітей;</p>

правильно їх називає;
розрізняє дитячі книжки за типом видання: книжка-твір, книжка-збірка, енциклопедія, дитячий журнал, словник;
має уявлення про жанри й теми дитячого читання;
називає твори, дитячі книжки, що сподобалися;
називає державні символи України, Словаччини національні символи, традиції словацького та українського народів;

-казки, легенди, оповідання, вірші, п'єси, повісті-казки, комікси;
 – дитяча періодика;
теми дитячого читання: про Батьківщину, сім'ю, на героїко-патріотичну тематику, про живу й неживу природу, дітей, дружбу, шкільне життя, пригоди, фантастика, дитячі детективи, історії винаходів, відкриттів, сучасні технології та ін.;

(учитель має право самостійно вибирати тексти до тематичного блоку)

1. Розprávka o píščoví a mačíčce- Й. Чапек
2. Данка а Янка – М.Дюрічкова
3. Жабятко- Л. Подяворінска
4. Казка про дванадцять місяців (аудіо або відео)
5. До школі- Стубня-Замостській
6. Єсень-М.Разусова-Мартакова
7. Мраз - В. Рейсел
8. Мамічке- Й. Смерек
9. Кніжка- В. Рейсел
10. Домов- Р. Добіаш
11. Песень-М. Ферко
12. О зіме – Д.Гевєр
13. Усна народна творчість (загадки, приказки, прислів'я про природу, казки про тварин.
14. Улюблена казка. (П. Добшінській)

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»

Учень/учениця (здобувач/здобувачка освіти):
пише правильно, розбірливо, охайно з однаковим нахилом букв;
дотримується свідомо гігієнічних правил письма;
дотримується культури оформлення письмових робіт:
розташовує самостійно заголовки урядку,*дотримується* поля, правого і лівого краю сторінки, абзаців,*робить* акуратні виправлення;
розташовує слова й віршові строфи в колонку;
записує слова в таблицю;
 шляхом заміни їх синонімами та займенниками (без уживання термінів)
позначає звуки на письмі буквами;
знає словацьку абетку;

Формування і розвиток навички письма.

Створення власних письмових висловлень.

<p>уміє знаходити слово за алфавітом; бачити подібність і відмінність у звуковій та графічній системах української та словацької мови; перевіряє написане; самостійно пише своє ім'я; (Обсяг письмового повідомлення 2-3 речення.)</p>	<p>Перевірка й редагування текстів</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо медіа»</p>	
<p>Учень/учениця (здобувач/здобувачка освіти): сприймає прості медіапродукти; обговорює зміст і форму простих медіатекстів; розповідає, про що в них ідеться; визначає, кому і для чого призначений медіатекст; пояснює зміст вербальної і невербальної інформації в медіапродуктах; висловлює свої враження від змісту і форми медіапродукту; створює прості медіапродукти (листівка, sms-повідомлення, фото, колаж, комікс тощо) з допомогою інших</p>	<p>Розширення уявлення про медіа, робота з медіапродукцією Інтернет (загальне уявлення про віртуальне спілкування, етику віртуального спілкування, безпеку в Інтернеті). Комп'ютерні ігри як джерело навчання, розвитку і відпочинку. Вплив на здоров'я. Реклама (вплив реклами на поведінку людини, реклама в медіа, як захиститися від небажаного впливу реклами). Зміст і форма медіа текстів (елементи форми і їх значення для сприйняття основних ідей (колір, музика, анімація у мультфільмах), музика в рекламі)</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»</p>	
<p>Учень/учениця (здобувач/здобувачка освіти): правильно вимовляє та пише слова з довгими голосними á, é, í, ý, ó, ú; правильно вимовляє слова з закінченням ou; правильно вимовляє й записує слова з ä; правильно ставить наголос на першому складі; правильно пише i/ í після твердих приголосних; правильно пише d', t', ň, l' з пом'якшенням та без пом'якшення перед e, i, ia, ie, iu; переносить слова з рядка в рядок складами; утворює склади зі звуками [r], [l]; правильно читає (напам'ять або із запису) словацький алфавіт; розпізнає слова, близькі і протилежні за значенням; намагається пояснювати різні значення багатозначних слів; утворює групи слів (за кольором, формою, властивостями); розрізняє слова, що називають предмети, ознаки, дії, числа; добирає самостійно 4-6 слів, які відповідають на питання хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?; розрізняє слова, які відповідають на питання хто? і що?;</p>	<p>Звуки мовлення (голосні, приголосні). Короткі та довгі голосні звуки. Дифтонги. Правопис та правильна вимова. М'які приголосні. Дзвінки та глухі приголосні. Написання i/ í після твердих приголосних. Їх правильна вимова. Правопис та вимова голосного звука ä. Користування правилами переносу слів. Користування алфавітом. Дослідження лексичного значення слова. Використання лексичного багатства мови у власному мовленні. Спостереження за словами, які служать для назви предметів, ознак, дій, чисел. Дослідження ролі іменників у мовленні і використання їх у власних висловленнях.</p>

правильно вживає велику / малу літери у власних / загальних назвах;
змінює іменники за числами (один – багато);
впізнає слова, які відповідають на питання який? яка?яке? які?, окремо та в реченнях, у тексті;
добирає до відомого предмета відповідні ознаки;
впізнає слова-назви дій, ставить до них питання;
розрізняє слова, які називають числа, ставить до них питання скільки?;
пояснює роль різних видів речень для досягнення мети спілкування;
правильно відтворює інтонацію розповідних, питальних і спонукальних, окличних та неокличних речень;
використовує відповідні розділові знаки в кінці речень під час письма;
поширює речення словами за поданими питаннями;
розпізнає текст за основними ознаками;
розрізняє текст-розповідь і текст-опис;
добирає заголовок до тексту;
визначає в тексті зачин, основну частину, кінцівку;
складає і записує невеликий текст (2-3 речення) за ілюстрацією, серією малюнків, про події з власного життя;
перевіряє і вдосконалює власні тексти, усуваючи лексичні повтори

Дослідження виражальних можливостей прикметників, використання їх з метою увиразнення мовлення.
Спостереження за роллю дієслів у мовленні і застосування їх у власних висловленнях.
Дослідження числівників і використання їх у мовленні.
Дослідження і складання текстів.
Удосконалення текстів